

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 35 hallituksen esityksestä laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunta on 11 päivänä marraskuuta 1994 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 273 laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitusneuvos Aulikki Mentula sisäasiainministeriöstä, ylitarkastaja Maritta Hirvi sosiaali- ja terveysministeriöstä, johtava lakimies Anne Perälehto-Virkkala ja matemaatikko Jari Sokka Kuntien Eläkevakuutuksesta, lakimies Matti Koskinen Kunta-alan ammattiliitto KTV:stä, lakimies Markku Kojo Akavasta ja lakimies Oili Leppälampi Toimihenkilöiden neuvottelujärjestö TNJ:stä.

Hallituksen esityksen mukaan kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakiin lisättäisiin säännökset, joiden nojalla osa eläkelaitoksen menoista voitaisiin jakaa jäsenyhteisöille niiden palveluksen perusteella syntyneiden varainhoitovuoden aikana maksettavien eläkemeno-osuuksien suhteessa. Jaon suorittaisi eläkelaitoksen valtuuskunta. Lisäksi ehdotetaan eläkeasioiden käsittelyä koskevia menettelytapasäännöksiä muutettavaksi. Pääosin noudatettaisiin hallintomenettelylain keskeisiä periaatteita. Lakiin lisättäisiin myös säännökset oikaisumenettelystä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin

eläkelain menettelyllisiä säännöksiä selvennetään ja että lakiin lisätään säännökset oikaisumenettelystä. Ulottamalla hallintomenettelylain keskeiset periaatteet kunnalliseen eläkejärjestelmään yhdenmukaistetaan työeläkeasioiden käsittelyä ja parannetaan kansalaisten yhdenvertaista kohtelua.

Kunnallisen eläkelaitoksen menojen jakamisen jäsenyhteisöille osittain maksettujen eläkemeno-osuuksien suhteessa on menettely, jota on sovellettava varovaisesti ja jota on seurattava sen varmistamiseksi, että oikeudenmukaisuus ja kohtuullisuus toteutuu jäsenyhteisöjen kesken.

Esityksen 10 §:n mukaan eläkelaitos voi lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana ja vastaava oikeus annetaan myös eläkelautakunnalle sen käsitellessä valitusasiaa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että tämä oikeus ulotetaan myös vakuutusoikeuteen, koska vastaava menettely on käytössä yksityisen sektorin eläkkeissä. Lisäksi valiokunta ehdottaa 9 §:ään teknistä korjausta.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 6 §:n 1 momentti, 9 ja 9 a § sekä 10—12 §,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti 2 päivänä marraskuuta 1993 annetussa laissa (958/93), 9 a § 13 päivänä maaliskuuta 1992 annetussa laissa (229/92), 10 § päivänä kuuta 1994 annetussa laissa (/), 11 § osittain muutettuna 21 päivänä joulukuuta 1979 annetulla lailla (941/79) ja 12 § muutettuna 7 päivänä heinäkuuta 1970, 3 päivänä helmikuuta 1989 ja 16 päivänä marraskuuta 1990 annetuilla laeilla (467/70, 110/89 ja 974/90), ja

lisätään lakiin uusi 5 b §, 6 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1555/92) ja mainitulla 12 päivänä marraskuuta 1993 annetulla lailla, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, ja lakiin uusi 10 b § seuraavasti:

5 b ja 6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos eläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituihin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa eläkelautakunnan tai, jos valitus koskee eläkelautakunnan päätöstä, vakuutusosikoiden käsiteltäväksi. Eläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos asia oli jo toimitettu valitusviranomaiselle, eläkelaitoksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta. Eläkeasiamiehen tekemä valitus on aina toimitettava valitusviranomaisen käsiteltäväksi.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

9 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 §

Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös eläkelautakunta ja vakuutusosikeus voivat menettellä vastaavasti valitusasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 §:ssä säädetään.

10 b, 11 ja 12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina ja jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori, Kempainen, Kuittinen,

Mutttilainen, Nordman, O. Ojala, Perho-Santala, Puisto, Stenius-Kaukonen, Vehkaoja ja Ääri sekä varajäsen Kauppinen.